

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

**61003 м. Харків, вул. Кооперативна, 13/2
т. 731-31-32**

**НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань за 2017 рік
та інтернет-ресурсів)**

Вип. 24

**Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки**

Харків 2018

НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

(Оглядова довідка за матеріалами
періодичних видань 2017 року та інтернет-ресурсів)

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ВОЇНУ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТУ ВІТАЛІЮ ПЛАТОНОВУ

16 травня 2017 року у Харкові відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Віталію Борисовичу Платонову.

Її встановили на будівлі школи №135 по вул. Сумгайтській, 1, в якій він навчався.

Довідка: Віталій Борисович Платонов в роки війни в Афганістані входив до складу десантно-маневреної групи, яка діяла в горах Афганістану. Брав участь у 19 бойових операціях, рейдах, супроводі транспортних колон.

28 лютого 1986 року в ході операції Віталій десантувався першим і вступив в бій, забезпечивши висадку основних сил. Був смертельно поранений. Посмертно боєць нагороджений орденом Червоної Зірки.

Джерело інформації:

В Харькове установили меморіальную доску воину-афганцу [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vstanovili-memorialnu-doshku-voinu-afgantsyu-35407.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ ВІТАЛІЮ СМІРНОВУ ТА ВАЛЕРІЮ ЧЕРЕВІКУ

18 травня 2017 року на фасаді будівлі Харківської спеціалізованої школи №18 по вул. Іллінській, 40 у Холодногірському районі Харькова

встановили меморіальну дошку воїнам-інтернаціоналістам, кавалерам ордена Червоної Зірки, випускникам школи *Віталію Юрійовичу Смірнову і Валерію Федоровичу Черевіку.*

Джерело інформації:

У Холодногірському районі увічнили пам'ять воїнів-інтернаціоналістів [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kholodnogirskomu-rayoni-uvichnili-pamyat-voiniv-internatsionalistiv-35427.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА
ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ**

23 травня 2017 року на будівлі школи №15 (вул. 12 Квітня, 14) в Індустріальному районі Харкова відкрили меморіальну дошку учасникам бойових дій, які загинули в Афганістані.

Меморіальна дошка встановлена воїнам-афганцям, кавалерам ордена Червоної Зірки, випускникам школи *Олександрю Перепичаю, Сергію Волошку і Олександрю Бабичу.*

Джерело інформації:

Игорь Терехов: Мемориальные доски – это дань людям, возвеличившим Харьков [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/on-line/gorod/1233560.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В Індустріальному районі встановили меморіальну дошку воїнам-афганцям [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/v-industrialnomu-rayoni-vstanovili-memorialnu-doshku-voinam-afgantsyam-35493.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА
ВОЛОНТЕРАМ**

1 червня 2017 року в центральному залі Південного вокзалу встановили меморіальну дошку на честь першого в Харкові волонтерського пункту допомоги переселенцям із зони АТО.

Напис на меморіальній дошці свідчить: "На цьому місці був розташований перший в Україні пункт допомоги "Вокзал" від волонтерської ініціативи "Станція Харків". Протягом 2014-2015 років небайдужі харків'яни виявили щирю турботу, надаючи всіляку допомогу десяткам тисяч вимушених переселенців з Донбасу. Слава Богу за всіх, чиє серце не залишилося черствим і байдужим до біди ближніх!".

Поряд з написом – два QR-коди, які ведуть на сайт "Станції Харків" і на сторінку "Вікіпедії", де розміщений матеріал про "Станцію Харків".

Джерело інформації:

Конь А. В Харькове открыли мемориальную доску волонтерам / А. Конь // Веч. Харьков.- 2017.- 3 июня.

На волонтерській станції допомоги встановили пам'ятну дошку [Електрон. ресурс] // Укрінформ.- Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

[regions/2239921-na-volonterskij-stancii-dopomogi-vstanovili-pamatnu-dosku.html](https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2239921-na-volonterskij-stancii-dopomogi-vstanovili-pamatnu-dosku.html), вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВІРИ ХАРИТОНОВОЇ**

15 червня 2017 року у Харкові, в Холодногірському районі, на вулиці Волонтерській, 56 відкрили меморіальну дошку на честь заслуженої артистки України Віри Харитонової.

Автором її став заслужений художник України Катіб Мамедов.

Довідка: Віра Федорівна Харитонова народилася 8 вересня 1954 року в Харкові. Професійну освіту отримала в Харківському інституті мистецтв імені Івана Котляревського, а по закінченню навчання розпочала сценічну діяльність у Харківському театрі музичної комедії, якому присвятила майже тридцять років (1982-2010).

Маючи чудовий голос – лірико-колоратурне сопрано повного діапазону, красивого тембру, а також прекрасну сценічну зовнішність і яскраві акторські здібності, актриса швидко освоїла репертуар і виконала практично всі провідні партії. А починала вона з партій субреток – Аделі («Летюча миша»), Арсені («Циганський барон»), Парасі («Сорочинський ярмарок»), Сесіль («Робін Гуд»). А потім були незабутні образи героїнь – вишукана трепетна парижанка Одетта, кокетлива спокусниця Галатея, рішуча Розалінда, екзотична Саффі, чарівна Едіт Флавіон, світська дама Теодора, ніжна і скромна Роз-Марі, горда Маріца, іронічна Анна Главарі і, звичайно ж, Сільва.

Віра Харитонова була блискучою виконавицею не тільки партій класичної оперети, але і мюзиклів, і музичних комедій.

За майже тридцять років на сцені Харківського академічного театру музичної комедії оперета стала для Віри Харитонової покликанням, істинною радістю творчості. Вона завжди була цікава, захоплювала безпосередністю і куражем.

Заслужена артистка неодноразово представляла культуру України за кордоном, де її тепло вітали шанувальники музики.

Померла Віра Харитонова 22 жовтня 2015 року. Похована в Харкові на 13-му кладовищі.

Джерело інформації:

Гусев П. Вера Харитонова посвятила театру музкомедии почти 30 лет / П. Гусев // Веч. Харьков.- 2017.- 15 июня.

У Харкові відкрили меморіальну дошку на честь заслуженої артистки України Віри Харитонової [Електрон. ресурс] // Новини Харкова.- Режим доступу: <http://uanews.kharkiv.ua/society/2017/06/15/158264.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ІВАНА КОРИНЬКА

21 серпня 2017 року у Харкові на будівлі КП «Харківводоканал» (пр. Ювілейний, 28-а) відкрили меморіальну дошку колишньому директору підприємства Івану Васильовичу Кориньку.

Автор меморіальної дошки, де Іван Коринько – заслужений працівник сфери послуг України, постав у бронзі, – харківський скульптор Олександр Рідний.

Довідка: Іван Васильович Коринько народився 21 серпня 1948 року в с. Малижине Золочівського району Харківської області. Після закінчення у 1965 році Харківського ПТУ-19 працював теслею будівельного тресту «Південспецбуд». Потім трубоукладачем, майстром, виконробом, старшим виконробом спеціалізованого ремонтно-будівельного управління виробничого управління каналізаційного господарства міста, будував водопровідні та каналізаційні споруди у Харкові.

У 1975 році закінчив Харківський інженерно-будівельний інститут. З 1979 по 1995 роки працював начальником Безлюдівських очисних споруд, начальником підприємства з експлуатації каналізаційних мереж і насосних станцій, директором комплексу «Харківводовідведення», з 1995 по 2011 рік – генеральним директором КП «Харківкомуночиствод». У 2012 році «Харківкомуночиствод» перейменували у КП «Харківводоканал», того ж року Іван Коринько був призначений генеральним директором цього підприємства.

З листопада 2015 року обіймав посаду заступника генерального директора – директора Департаменту зі стратегічного розвитку, науки та інвестицій КП «Харківводоканал».

Іван Корінько – Заслужений працівник сфери послуг України, лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки, професор, доктор технічних наук, Заслужений працівник сфери послуг України, неодноразовий лауреат конкурсу «Ділова людина України» і «Харків'янин року». Кілька разів обирався депутатом Харківської міської ради.

Джерело інформації:

В пам'ять о харьковчанине // Харьков. известия.- 2017.- 19 авг.

Мемориальная доска Ивану Коринько // Харьков. известия.- 2017.- 22 авг.

У Харкові відкрили меморіальну дошку Іванові Коріньку [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/ukharkovi-vidkrili-memorialnu-doshku-ivanovi-korinku-36364.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

ПАМ'ЯТНИК

КОШОВОМУ ОТАМАНУ ІВАНУ СІРКУ

23 серпня 2017 року біля виходу станції метро «Історичний музей» в бік Бурсацького узвозу офіційно відкрили пам'ятник легендарному козакові Івану Сірку, кошовому отаману Запорізької Січі.

Автор композиції, скульптор Олександр Рідний до фігури козака додав прапор з гербом Харківського слобідського козацького полку і гармату на дерев'яному лафеті.

Пам'ятник відлитий з бронзи, облицювання постаменту з сірого граніту повторює оформлення виходу зі станції метро. Майже семиметровий пам'ятник, який дивиться на річку і панораму міста,

встановлений на місці, де, за свідченням істориків, височіла вежа першої Харківської фортеці.

Довідка: Іван Сірко (1610-1680) кошовий отаман Запорізької Січі, обирався на посаду 8 разів поспіль. Отаман провів 54 великих і малих битв, при цьому жодного разу не залишився переможеним. Відомий і тим, що написав "жартівливого" листа турецькому султану: цей епізод став темою для відомої картини Іллі Рєпіна "Запорожці".

Джерело інформації:

Борец К. На Бурсацком спуске открыли памятник Ивану Сирку / К. Борец // Веч. Харьков.- 2017.- 26 авг.

Бронзовая правда истории // Харьков. известия.- 2017.- 19 авг.

Иван Сирко – символ памяти // Харьков. известия.- 2017.- 29 авг.

Конь А. На Бурсацьком спуске відкрили новий пам'ятник / А. Конь // Веч. Харків.- 2017.- 19 авг.

Фігура легендарного отамана запорозьких козаків встановлена на місці однієї з веж колишньої Харківської фортеці [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/pamyatnik-ivanu-sirku-vidkritiy-na-bursatskomu-uzvozi-36422.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВІТАЛІЯ МУЗИКИ

20 вересня 2017 року на фасаді Національного університету цивільного захисту України (по вул. Чернишевській, 94) було відкрито меморіальну дошку випускникові Харківського пожежно-технічного училища 1969 року генерал-лейтенанту міліції Музиці Віталію Миколайовичу.

Довідка: Віталій Миколайович Музика народився у 1948 році. У 1969

році закінчив Харківське пожежно-технічне училище. Працював у пожежній охороні. З 1971 до 1985 року – інспектор, старший інспектор, начальник відділення, заступник начальника відділення кримінального розшуку УВС м. Харків. З 1985 до 1992 року – заступник начальника УВС м. Харків, начальник Міжрегіонального відділу по боротьбі з організованою

злочинністю. Працював заступником начальника Управління СБУ у Харківській області, начальником управління МВС України у Харківській області. Нагороджений багатьма державними та відомчими нагородами. Заслужений працівник МВС.

Джерело інформації:

Меморіальні дошки кільком видатним харків'янам планується встановити на міських будівлях у Харкові [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-misti-uvichnyat-pamyat-vidatnikh-kharkivyan-34862.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

На фасаді харківського університету ДСНС урочисто відкрили меморіальну дошку генерал-лейтенанту міліції Віталію Музиці [Електрон. ресурс] // ДСНС України.- Режим доступу: <http://www.dsns.gov.ua/Ostanni-novini/67810.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

На фасаді Національного університету цивільного захисту України відбувся мітинг з нагоди відкриття меморіальної дошки генерал-лейтенанту міліції Музиці Віталію Миколайовичу [Електрон. ресурс] // Національний

університет цивільного захисту України.- Режим доступу: <http://nuczu.edu.ua/ukr/news/?id=5997>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ В. СЕРЬОГІНА (відновлена)

22 вересня 2017 року в Харкові по вулиці Студентській,4 відкрили відновлену меморіальну дошку українському льотчику Віктору Серьогіну – Національному героєві Азербайджану.

Уперше дошку було встановлено товариством «Достлуг» 2004 року на будинку, де проживав Серьогін. У квітні 2017 року її розбили вандали і після рішення сесії Харківської міської ради № 403 от 21.06.2017 про її відновлення, дошку відновили і встановили на колишнє місце.

Автор обох меморіальних дошок – народний художник України Сейфаддін Гурбанов.

Довідка: Віктор Васильович Серьогін (1944 – 1992) – пілот першого класу, командир цивільного вертольота Мі-8, який загинув, рятуючи цивільних мешканців під час Нагірно-Карабахського конфлікту 28 січня 1992 року. Народився в Тбілісі (Грузія), в 1986 році закінчив Кременчуцьке льотне училище й одержав спрямування в Азербайджан.

Його екіпаж вивіз сотні дітей із зони бойових дій. 28 січня в гелікоптер, який перевозив 47 пасажирів, влучила ракета ЗРК "Стінгер", запущена з позицій вірменських військ. Серьогін відвів охоплений вогнем вертоліт від житлових кварталів міста Шуша, чим урятував багатьох його мешканців ціною життя екіпажу й пасажирів. Похований на Алеї шахідів у Баку.

Указом Президента Азербайджанської республіки Віктору Васильовичу Серьогіну у 1992 році було присвоєне звання Національного героя Азербайджану.

Джерело інформації:

В Харькове восстаноят мемориальную доску Виктору Серегину [Електрон. ресурс] // Харьковские известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/SpecPro/deputat/572/573/1242905.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Торжественное открытие Мемориальной доски Национальному Герою Азербайджана Виктору Васильевичу Серегину (после восстановления) [Електрон. ресурс] // Харьковское областное общество азербайджанско-украинской дружбы Достлуг.- Режим доступу: <http://dostlug.org.ua/news/view/369.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ К.Ф. ВЕГНЕРА

4 жовтня 2017 року у приміщенні Інституту патології хребта та суглобів ім. М. І. Ситенка за адресою вулиця Пушкінська, 80, в рамках заходів з нагоди 110-річчя заснування Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів ім. професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України», відкрили меморіальну дошку К.Ф.Вегнеру.

Напис на ній свідчить: *«Тут працював з 1907 по 1926 рік організатор та перший директор інституту, фундатор вітчизняної ортопедичної травматології, професор Карл Федорович Вегнер».*

Довідка: Вегнер Карл Федорович (12.12.1864 – ?.12.1940) – лікар, ортопед-травматолог. Народився у м. Кам'янець-Подільський (нині Хмельницької області). Закінчив Юр'євський університет (1894). Працював у лікарнях Донбасу. Вивчав у Німеччині організацію медичної допомоги робітникам при нещасних випадках. На основі набутого досвіду розробив план створення Медико-механічного інституту у Харкові (нині Інститут патології хребта та суглобів). Перший директор цього інституту (1907–1926). Доктор медицини (1914), професор (1916). Автор понад 60 праць і статей з травматології. Завідуючий кафедрою Харківського медичного інституту (1921–1926). Завідуючий ортопедичним відділенням Московського інституту фізіатрії та ортопедії (1926–1929). З 1929 р. жив і працював у Швейцарії. Помер у м. Берн.

Джерело інформації:

Голубєва, І. В. Вегнер Карл Федорович // Енциклопедія Сучасної України.- Київ, 2005.- Т. 4.- С. 181.

Вегнер К. Ф. [Електрон. ресурс] // Історія Харкова у пам'ятних дошках.- Режим доступу: <http://mevorydoskikharkov.blogspot.com/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ПЕТРА ГРИГОРЕНКА

18 жовтня 2017 року у Харкові на будівлі гуртожитку НТУ «ХПІ» «Гігант» по вул. Пушкінській, 79 відкрили меморіальну дошку Петру Григоренку.

Саме тут свого часу понад два роки, будучи студентом ХПІ, проживав відомий правозахисник та громадський діяч Петро Григорович Григоренко. Встановлення меморіальної дошки приурочене до 110-річчя від дня його народження.

Автором меморіальної дошки став відомий скульптор Дмитро Ів.

Довідка: Петро Григорович Григоренко – відомий громадський діяч та правозахисник. Народився 16 жовтня 1907 року в селянській родині в селі Борисівка Бердянського повіту Таврійської губернії (нині Приморський район, Запорізька обл.). У 1929-1931 роках навчався в Харківському

технологічному інституті (нині – НТУ «ХП»), був переведений на навчання до Ленінграда, а потім у Москву. Пройшов Другу світову війну, отримав звання полковника. З 1945 по 1961 роки працював у Військовій академії ім. М. Фрунзе, де йому було присвоєно звання генерал-майора. Був ініціатором створення в академії кафедри військової кібернетики, яку очолив в 1959 році.

На одній з партійних конференцій в Москві в 1961 році Петро Григоренко піддав критиці політичний режим М. Хрущова, за що отримав сувору догану партії, був звільнений з академії і переведений на Далекий Схід. Пізніше разом з синами створив «Союз боротьби за відродження ленінізму», двічі був заарештований. Військова колегія Верховного суду СРСР визнала генерала душевно хворим і позбавила військових звань.

Провівши шість років в спеціальних психіатричних лікарнях СРСР, він не відмовився від своєї діяльності і в 1976 році став членом Московської Гельсінської групи, одним з членів-засновників Української Гельсінкської групи. Петро Григоренко, селянський син, українець, що став російським генералом і вченим, захищав права росіян, українців, кримських татар, євреїв, німців, всіх малих народів, пригноблених імперією. Його виступи на захист євреїв, месхів, вірмен, німців Поволжя, чеченців та багатьох інших, його боротьба за право корінних жителів Криму жити на рідній землі зробили його не тільки героєм волелюбного кримськотатарського народу, але й символом боротьби за справжню рівноправність народів.

У 1977 році Петро Григоренко тяжко захворів і відправився в США на лікування. Після цього був позбавлений громадянства СРСР. Перебуваючи в США, Петро Григоренко домігся огляду свого психічного стану, і найкращі психіатри США не виявили у Петра Григоровича яких би то не було слідів психічної хвороби. У 1986 році помер в Америці від обширного інсульту. Похований на українському кладовищі в Нью-Йорку.

У 1997 році указом Президента України Петро Григоренко був посмертно нагороджений орденом «За мужність» 1-го ступеня. У 1999 році в центрі Сімферополя був відкритий пам'ятник генералу Петру Григоренку, а сквер біля постаменту був названий в його честь. У 2007 році в Україні була випущена пам'ятна монета із зображенням Петра Григоренка, а в Києві і Харкові проспекти названі його ім'ям.

Джерело інформації:

В честь правозащитника // Харьков. известия.- 2017.- 19 окт.

Климова А. Генералу Григоренку не дали умереть на родине / А. Климова // Веч. Харьков.- 2017.- 21 окт.

У Харкові відкрили меморіальну дошку генералу Петру Григоренку [Електрон. ресурс] // Новини Харкова.- Режим доступу: <http://uanews.kharkiv.ua/society/2017/10/18/167027.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

У Харкові встановили меморіальну дошку правозахиснику і генералу Петру Григоренку [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vstanovili-memorialnu-doshku-pravozakhisniku-i-generalu-petru-grigorenku-36961.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС НА МІСЦІ ПОХОВАННЯ МИХАЙЛА САЛТЕВСЬКОГО

30 жовтня 2017 року у Харкові на міському кладовищі №15, на місці поховання видатного правознавця, криміналіста, професора Михайла Васильовича Салтевського відкрили меморіальний комплекс.

Судовий експерт, криміналіст, доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки зробив вагомий внесок у становлення української криміналістики і судової експертизи. 8 листопада 2017 року виповнилось 100 років з дня його народження.

Довідка: Михайло Васильович Салтевський (1917 – 2009). У 1940 році закінчив фізико-математичний факультет Томського учительського інституту, а в 1951 році – Харківський юридичний інститут. Учасник Другої світової війни. В результаті поранення був демобілізований, визнаний інвалідом 2-ї групи. З 1946 – старший науковий співробітник, з 1953 – завідувач відділом фотографічних і фізичних досліджень речових доказів Харківського НДІ судових експертиз. З 1962 – доцент, а з 1965 – в. о. завідувача кафедри криміналістики Харківського юридичного інституту. З 1988 по 2003 рік – професор кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого. У 1996 році очолив лабораторію «Використання досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ вивчення проблем злочинності Академії правових наук України (Харків), з 1999 – головний спеціаліст цього інституту.

Михайло Салтевський – автор понад 240 наукових праць і цілого ряду методик дослідження речових доказів.

Джерело інформації:

В Харькове появился памятник ученому-криминалисту Михаилу Салтевскому [Електрон. ресурс] // Медиа группа «Объектив».- Режим

доступу: <http://archive.objectiv.tv/301017/148550.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Памяти ученого // Харьков. известия.- 2017.- 2 нояб.

У Харкові відкрили пам'ятник вченому-криміналісту Михайлу Салтевському [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vidkrili-pamyatnik-vchenomu-kriminalistu-mikhaylu-saltevskomu-37084.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

ПАМ'ЯТНИК ПЕТРУ ГУЛАКУ-АРТЕМОВСЬКОМУ

17 листопада 2017 року біля Харківського національного університету ім. Каразіна було відкрито пам'ятник Петру Гулаку-Артемівському, класику української літератури 19 століття, вченому та перекладачу.

Свого часу Гулак-Артемівський був ректором Харківського університету. Пам'ятник встановлено на честь 213-річчя з дня заснування вузу.

Автори – скульптор Олександр Рідний і архітектор Сергій Чечельницький.

Бронзовий Гулак-Артемівський сидить на гранітній лаві, в руках він тримає тростину. Висота пам'ятника разом із постаментом більше 3 м.

Кошти на пам'ятник збирала громадськість міста, головним меценатом став президент компанії DCH Олександр

Ярославський.

Довідка: Петро Петрович Гулак-Артемівський народився у 1790 році в містечку Городищі Київської губернії (нині Черкаська область, Україна) в родині священика. У 1817 році переїхав до Харкова і вступив до університету вільним слухачем словесного факультету, і тоді ж був затверджений Радою університету лектором польської мови. З 1820 року йому було доручено викладання також російської історії, географії та статистики.

У 1821 році Гулак-Артемівський здав кандидатський і магістерський іспит, захистив дисертацію і отримав ступінь магістра. За два роки був обраний ад'юнктом російської історії та статистики, у 1825 р. – екстраординарним; 1828 р. – ординарним професором. У 1831 і 1833 рр. – секретар етико-політичного відділення, член училищного комітету при Харківському університеті. З 1841 р. до виходу у відставку в 1849 р. – ректор Харківського університету.

Джерело інформації:

Гулак-Артемівський Петро Петрович [Електрон. ресурс] // Інститут історії України НАН України.- Режим доступу:

http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Gulak_Artemovsky_P, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Канунникова И. Около университета открывается памятник Гулаку-Артемовскому / И. Канунникова // Веч. Харьк.- 2017.- 16 нояб.

Морозова А. На аллее сада Шевченко появится памятник Гулаку-Артемовскому / А. Морозова // Веч. Харьк.- 2017.- 28 янв.

Украинскому писателю установили памятник // Харьк. известия.- 2017.- 14 нояб.

У Харкові відкрили пам'ятник Петру Гулаку-Артемовському [Електрон. ресурс] // Харківська обласна державна адміністрація.- Режим доступу: <http://kharkivoda.gov.ua/news/89616>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

ПАМ'ЯТНИЙ ЗНАК, ПРИСВЯЧЕНИЙ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КРИВЦОВА

12 грудня 2017 року в Харкові на фасаді головного корпусу Національного аерокосмічного університету «ХАІ» відкрили пам'ятний знак колишньому ректору вишу Володимиру Кривцову, українському вченому, Почесному громадянину міста Харкова.

Барельєф створив харківський скульптор Сейфатдин Гурбанов

Кривцов Володимир Станіславович – ректор Національного аерокосмічного університету з 1998 по 2017, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2001), Заслужений діяч науки і техніки України (2004), Почесний громадянин Харкова.

Джерело інформації:

В Харькове увековечили память ученого // Харьк. известия.- 2017.- 14 дек.

У Харкові відкрили пам'ятну дошку Володимиру Кривцову [Електрон. ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vidkrili-pamyatnu-doshku-volodimiru-krivtsovu-37449.html>, вільний.- Назва з екрану.- Тек

ПАМ'ЯТНИКИ ТА МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ, ВІДКРИТІ У 2017 РОЦІ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ У ЛЮБОТИНІ

14 лютого 2017 року у м. Люботині відбулося відкриття меморіальних дощок воїнам-люботинцям, які героїчно загинули при виконанні інтернаціонального обов'язку в Афганістані.

На фасаді будівель: гімназії №1 встановлена меморіальна дошка рядовому *Давидову Валерію Івановичу*, ЗОШ № 4 встановлена меморіальна дошка молодшому сержанту *Омельченку Сергію Миколайовичу*, ЗОШ №2 встановлена меморіальна дошка гвардії-сержанту *Тиженку Сергію Володимировичу*, ЗОШ №5 встановлені меморіальні дошки молодшому сержанту *Хомичу Сергію Олександровичу* та гвардії рядовому *Савченку Олександрю Дмитровичу*.

Меморіальні дошки відрили за ініціативи Люботинської організації ветеранів Афганістану та підтримки міського голови Лазуренка Л.І.

Джерело інформації:

У м. Люботині відбулося відкриття меморіальних дощок воїнам-люботинцям, які героїчно загинули при виконанні інтернаціонального обов'язку на афганській землі [Електрон. ресурс] // Люботинська міська рада.- Режим доступу: <http://lubotin-rada.gov.ua/news/id/76>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чекардіна А. Увічнення пам'яті героїв / А. Чекардіна // Слово ветерана.- 2017.- 17-23 февр.

МЕМОРІАЛ СЛАВИ У ГЕНІЙЦІ ЗМІЙСЬКОГО РАЙОНУ

15 липня 2017 року в селі Генійівка Зміївського району було відкрито вдруге побудований Меморіал слави на честь загиблих у роки Другої світової війни воїнів-земляків.

Меморіал, побудований удруге у зв'язку із неможливістю реконструкції попереднього, за власні кошти створила меценат Г.І.Підопригора.

Тут закарбовано 328 імен загиблих геніївців – воїнів, які не повернулися із фронтів Другої світової війни.

Джерело інформації:

Логвіна Т. У Геніївці відкрито Меморіал слави на честь загиблих воїнів-земляків / Л. Логвіна // Вісті Зміївщини.- 2017.- 21 лип.

ПАМ'ЯТНИК

ГЕТЬМАНУ ІВАНУ МАЗЕПІ У КОЛОМАКУ

22 липня 2017 року в селищі Коломак Харківської області відкрили пам'ятник Івану Мазепі з нагоди 330-ї річниці обрання його гетьманом.

Монумент урочисто презентували в рамках фестивалю "Гетьманська слава".

Автор пам'ятника – скульптор Сейфаддін Гурбанов. Висота постаменту – 2,5 м, висота постаті гетьмана – теж 2,5 м.

Довідка: У 2017 році виповнюється 330 років з часу обрання Івана Мазепи гетьманом Війська Запорізького. Сталося це в Коломаку, коли змістили гетьмана Івана Самойловича. Тут 25 липня 1687 року новообраний гетьман Іван Мазепа уклав міждержавний договір «Коломацькі статті» з московськими царями Іваном і Петром і їхньою регенткою царицею Софією.

Довідка: Іван Мазепа (1639 – 1709) – український військовий, політичний і державний діяч. Гетьман Війська Запорозького, голова козацької держави на Лівобережній (1687 – 1704) і всій Наддніпрянській Україні (1704 – 1709).

По обранню гетьманом намагався відновити авторитет гетьманства в Україні. Зробив великий внесок до економічно-культурного розвитку України. Перебуваючи під патронатом московського царя Петра I, проводив курс на відновлення козацької держави Війська Запорозького з кордонами часів Хмельниччини.

Кавалер орденів Андрія Первозданного (1700) і Білого Орла (1705). Тривалий час формально підтримував Московське царство у Північній війні зі Шведською імперією, проте 1708 року став на бік шведів. Після поразки під Полтавою вимушений був відступити до Молдовського князівства. Помер у місті Бендери.

Джерело інформації:

Барська В. Показали майбутній пам'ятник / В. Барська // Слобід. край.- 2017.- 6 трав.

В области открыли памятник Ивану Мазепе [Електрон. ресурс] // Харьковская областная государственная администрация.- Режим доступа: <http://kharkivoda.gov.ua/ru/36/87665>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

На Харківщині відкрили пам'ятник гетьману України Іванові Мазепі [Електрон. ресурс] // Режим доступу: <https://kh.depo.ua/ukr/kh/na-harkivschini-vidkrili-pam-yatnik-getmanu-ukrayini-ivanovi-mazepi-20170723610459>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Чепалов А. Гетманская слава: Фестиваль казацкой славы не дал скучать / А. Чепалов // Харьков. известия.- 2017.- 25 июля.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА В ЗНАК ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПРО КОЗАКІВ ТА СТАРШИН ДІЄВОЇ АРМІЇ УНР НА ДЕРГАЧІВЩИНІ

14 жовтня 2017 року на будівлі вокзалу Козача Лопань

Дергачівського району відкрили меморіальну дошку в знак вшанування пам'яті про козаків та старшин 1-го Запорізького полку ім. Дорошенка Дієвої армії УНР, які в грудні 1918 р. боронили Україну на станції Козача Лопань.

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки на будівлі вокзалу Козача Лопань [Електрон. ресурс] // Дергачівська районна державна адміністрація.- Режим доступу: <http://dergachirda.gov.ua/news/3518>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

До Дня захисника України // Вісті Дергачівщини.- 2017.- 21 жовт.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ЛИСИЦЬКОГО У ДЕРГАЧАХ

27 жовтня 2017 року у Дергачах на фасаді адміністративної будівлі Дергачівської міської ради було відкрито меморіальну дошку на честь увіковічення пам'яті міського голови Лисицького Олександра Васильовича.

27 років поспіль, протягом семи скликань Лисицький О. В. працював на посаді Дергачівського міського голови. Він завжди мав безперечну підтримку громадян. За час роботи за будь-яких обставин, безкомпромісно та наполегливо відстоював інтереси мешканців територіальної громади

Дергачівської міської ради, здійснив вагомий внесок у соціально-економічний та культурний розвиток міста Дергачі та сіл міської ради, був ініціативним, вольовим, відповідальним за справу свого життя.

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки на честь трагічно загиблого Дергачівського міського голови Олександра Васильовича Лисицького [Електрон. ресурс] // Дергачівська районна державна адміністрація.- Режим доступу: <http://dergachirda.gov.ua/news/3552>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Відкриття меморіальної дошки на честь увіковічення пам'яті Лисицького Олександра Васильовича [Електрон. ресурс] // Дергачівська міська рада.- Режим доступу: <http://dergachi-mr.gov.ua/verhneemenu/novini/vdkrittia-memoralno-doshki-na-chest-uvkovchennya-pamyat-lisickomu-oleksandru-vasilovichu.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Події минулого тижня // Вісті Дергачівщини.- 2017.- 4 лист.

СКУЛЬПТУРНА КОМПОЗИЦІЯ

ЗА ТВОРАМИ МИКОЛИ СЯДРИСТОГО У КУП'ЯНСЬКУ

24 листопада 2017 року у Куп'янську відкрили скульптурну композицію створену за творами видатного земляка мікрмініатюриста, художника, поета, філософа і історика Миколи Сядристого.

У камені та металі творчість Миколи Сядристого передали харківські скульптори Фелікс та Людмила Бетліємські, архітектор – Едуард Семененко.

Скульптурна композиція являє собою дві долоні, які тримають спіраль людської долі, на вершині якої крокує людина. А вся ця спіраль знаходиться у вушці голки.

Сюжет взято з однієї з мікрмініатюр Миколи

Сядристого. І він тут символізує самого Миколу Сергійовича, який

виріс у дуже бідній сім'ї в селі Колісниківка, де малим пережив війну, потім він ледь вижив у страшний повоєнний голодомор. Але Микола завжди тягнувся до прекрасного і спіраль життєвого та творчого шляху вивела його на вершину мистецтва і привела до глибокого пізнання історії свого народу.

Встановлена скульптурна композиція за сприяння громади міста та за кошти мецената Лідії Моргунової.

Довідка: Сядристий Микола Сергійович (1 вересня 1937, Колісниківка, Харківщина) – майстер мікрмініатюри, поет. Майстер спорту СРСР,

абсолютний чемпіон України з підводного спорту. Заслужений майстер народної творчості України, Народний художник України. Член Національної спілки журналістів України.

Навчався у Харківському художньому училищі.

Закінчив Харківський сільськогосподарський інститут імені В. В. Докучаєва.

Створенням мікромініатюр займається понад 40 років. Всі мініатюри виконує тільки вручну, за своєю неповторною для кожної роботи технологією.

Джерело інформації:

Увічнили творчість українського лівші // Слобід. край.- 2017.- 30 лист.

Скульптурну композицію за роботами М.С.Сядристого відкрито [Електрон. ресурс] // Куп'янський краєзнавчий музей.- Режим доступу: <http://muzey.kupyansk.info/news/id/11655>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Нова культурна пам'ятка в Куп'янську [Електрон. ресурс] // Наш рідний Куп'янськ.- Режим доступу: <http://nashridkup.com.ua/?p=7411>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

<http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&>

ПАМ'ЯТНІ ЗНАКИ

НА ВШАНУВАННЯ УЧАСНИКІВ ЛІКВІДАЦІЇ АВАРІЇ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС У ЧУГУЇВСЬКОМУ РАЙОНІ

З метою вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції в *с. Кам'яна Яруга Чугуївського району 13 грудня*

2017 року відкрили пам'ятний знак, що нагадуватиме сучасникам про цю трагедію.

Меморіальний знак у селі відкрито поруч із пам'ятниками загиблим воїнам у роки Другої світової війни і учасникам війни в Афганістані.

14 грудня 2017 року пам'ятний знак ліквідаторам наслідків

чорнобильської аварії відкрили в селищі Есхар Чугуївського району.

Тепер в районі п'ять пам'ятників чорнобильцям. На черзі – села Леб'яже та Новопокровка.

Джерело інформації:

Шаульський М. У районі відкрито два пам'ятники чорнобильцям / М. Шаульський // Вісник Чугуївщини.- 2017.- 16 груд.

У селі Кам'яна Яруга відкрили пам'ятник ліквідаторам [Електрон. ресурс] // Чугуївська районна державна адміністрація.- Режим доступу: <http://chuguevrda.gov.ua/novosti/5023-v-seli-kam-yana-yaruga-vidkrili-pam-yatnik-likvidatoram>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

На Есхарі вклонилися пам'яті загиблих ліквідаторів аварії на ЧАЕС [Електрон. ресурс] // Чугуївська районна державна адміністрація.- Режим доступу:<http://chuguevrda.gov.ua/novosti/5031-na-eskhari-vklonilisya-pam-yati-zagiblikh-likvidatoriv-ava>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ЧЕПУРЕНКА НА ЗМІЇВЩИНІ

19 грудня 2017 року у с. Лиман Зміївського району на будівлі загальноосвітньої школи I – III ступенів було відкрито меморіальну дошку, що увічніює пам'ять Заслуженого вчителя України Олександра Івановича Чепуренка.

Довідка: Майже сорок років О.І. Чепуренко був учителем і директором цього навчального закладу, ініціював та спроектував будівництво нової школи в Лимані. Сюди він приїхав у 1963 році після закінчення фізико-математичного факультету Полтавського педагогічного інституту ім. В.Г. Короленка та короткотривалої роботи на

Одещині. У 1970 році був призначений заступником з навчально-виховної роботи, а вже через п'ять років очолив Лиманську школу. На цій посаді Чепуренко перебував впродовж 13 років. З 1998 по 2002 рік, до виходу на заслужений відпочинок, він працював на посаді учителя фізики.

За плідну педагогічну діяльність у 1981 році Олександр Івановичу Чепуренку було присвоєне звання «Старший учитель», у 1984 році він удостоєний почесного звання «Заслужений учитель України», у 2000-му – нагороджено знаком «Відмінник освіти України».

Джерело інформації:

Голубнича О. Добрі справи – найкращий спадок / О. Голубнича // Вісті Зміївщини.- 2017.- 22 груд.

<http://25tv.com.ua/news/v-limansky-shkol-vdkrili-memoralnu-doshku-zasluzhenomu-uchitelyu-ukrani-oleksa>